

از «توبا» تا «زینت»

کارنامه ابراهیم مختاری

ابراهیم مختاری، متولد بابل ۱۳۲۶
فارغ‌التحصیل مدرسه عالی تلویزیون و سینما

توبا ۱۳۵۱ داستانی

تهیه‌کننده: مدرسه عالی تلویزیون و سینما (پایان‌نامه تحصیلی)

فیلمنامه‌نویس و کارگردان: ابراهیم مختاری

فیلمبردار: حسن قلی‌زاده

صدایردار: عباس قهرمانی

تدوین‌کننده: منیژه عراقی‌زاده

هنرپیشگان: زرین مستوفی، داریوش ایران‌زاد

مدت: ۳۰ دقیقه - ۱۶ میلیمتری - سیاه و سفید

خلاصه طرح: توبا دختری عقب‌افتاده است که خانواده‌اش به توصیه اطرافیان برای بهبود حالش او را شوهر می‌دهند ولی بعد از ازدواج نه اینکه توبا حالش خوب نمی‌شود بلکه شوهرش نیز او را ترک می‌کند ...

جوایز: ۱- برنده جایزه بهترین فیلم ۱۶ میلیمتری در پنجمین جشنواره سپاس ۱۳۵۱

۲- برنده دیپلم افتخار مطبوعات در جشنواره سینه استود جشنواره فیلمهای دانشجویی، آمستردام هلند.

لاستیک‌سازی در ایران ۱۳۵۱ مستند

تهیه‌کننده: سازمان رادیو تلویزیون ملی ایران - واحد خبر

کارگردان و فیلمنامه‌نویس: ابراهیم مختاری

فیلمبردار: حمزه علی پازانی

صدابردار و میکس: عباس قهربانی

تدوین: ابراهیم مختاری

مدت فیلم: ۱۵ دقیقه - ۱۶ میلیمتری - سیاه و سفید

خلاصه طرح: چگونگی شکل‌یابی ماده خام و اولیه در کارخانه لاستیک‌سازی

آت آغلان (چابک‌سوار) ۱۳۵۴ مستند

تهیه‌کننده: سازمان رادیو تلویزیون ملی ایران، گروه اجتماعی

کارگردان و فیلمنامه‌نویس: ابراهیم مختاری

فیلمبردار: حسن قلی‌زاده

موسیقی متن: نظرلی محجوبی

صدابردار: افلاطون شریف‌آبادی

تدوین‌کننده: فاخته برهان و هدایت‌الله مجلسی

مدت فیلم: ۳۰ دقیقه - ۱۶ میلیمتری - رنگی

خلاصه طرح: یک خانواده روستایی اسب‌پرور ترکمن به یاری آت‌آغلان‌ها یا کودکان چابک‌سوار سنتی، اسب‌های ارباب را برای مسابقه کورس بهاره پرورش می‌دهند و پس از آماده‌سازی به میدان مسابقه (گنبد کاووس) می‌برند در مسابقه شرکت می‌کنند و به روستا بازمی‌گردند.

سبزوار ۱۳۵۵ نیمه‌مستند

تهیه‌کننده: رادیو تلویزیون ملی ایران، گروه اجتماعی

کارگردان و فیلمنامه‌نویس: ابراهیم مختاری

فیلمبردار: ایرج مستشری

صدابردار و میکس: حسن زاهدی

تدوین‌کننده: هدایت‌الله مجلسی

مدت ۳۰ دقیقه - ۱۶ میلیمتری - رنگی

خلاصه طرح: داستان پیدایش شهر سبزوار و سیر تاریخی و اوضاع فعلی آن است. در سال ۱۳۵۵ با صحنه‌هایی از مسجد جامع، مدرسه فصیحیه، قصه باشتین، کارخانه ریسندگی، مقبره حاج ملاهادی سبزه‌واری، مدرسه شریعتمدار، هنرهای دستی و معماری سبزوار که همگی از چگونگی برپایی مسجد آدینه، جنبش سرداران تا وضع کنونی شهر به صورتی داستان‌گونه آمده است.

خاویار ۱۳۵۸ مستند

تهیه‌کننده: سیمای جمهوری اسلامی ایران، گروه اجتماعی، شبکه اول
کارگردان و فیلمنامه‌نویس: ابراهیم مختاری

فیلمبردار: رضا جلالی

موسیقی متن: نظرلی محجوبی

صدابردار و میکس: علی اینانلو

تدوین: عباس گنجوی

مدت: ۱۶ میلیمتری - رنگی

نان بلوچی ۱۳۵۹ مستند

تهیه‌کننده: سیمای جمهوری اسلامی ایران، گروه اجتماعی، شبکه اول
فیلمنامه‌نویس و کارگردان: ابراهیم مختاری

فیلمبردار: عطاالله حیاتی

صدابردار: پرویز آبنار

تدوین: شیرین وحیدی

مدت: ۳۰ دقیقه - ۱۶ میلیمتری - رنگی

خلاصه طرح: داستان روستای گلمورتی (golmorti) است در ناحیه «دلگان» بلوچستان که اقتصاد کشاورزی دارد.

فیلم با دروگندم آغاز می‌شود و با آمدن خان (اریاب) به ده و برداشت خرمن به پایان می‌رسد. در طول درو اوضاع روستا از نظر بهداشت، ارتباطات، تغذیه اهالی، نظام کشاورزی بررسی می‌شود.

اجاره‌نشینی (بخشی از مجموعه سه‌قسمتی به نام «سرپناه» که دو قسمت دیگر را آقایان فریدون جوادی و محمد تهامی‌نژاد ساخته‌اند) ۱۳۶۱ مستند

ابراهیم مختاری # ۲۵۹

تهیه کننده: سیمای جمهوری اسلامی ایران، گروه اجتماعی، شبکه اول

کارگردان: ابراهیم مختاری

فیلمنامه نویس: ابراهیم مختاری و کیوان کیانی

فیلمبرداری: عطاالله حیاتی، فرهاد صبا

صدابردار: علیرضا کرمانی، محمود سماک باشی

تدوین: پریچهر ممتحن

مدت: ۵۰ دقیقه - ۱۶ میلیمتری - رنگی ظهور سیاه و سفید

خلاصه طرح: مستندی است از وضعیت شش اجاره نشین تهرانی که به خاطر قانون مؤجر و مستأجر مجبورند با انقضای مدت اجاره، خانه را تخلیه کنند. فیلم با بهره گیری از شیوه گزارشی مستند پیامدهای اجرای قانون را گزارش می کند. این فیلم (فیلمهای «اراضی شهری» به کارگردانی فریدون جوادی و «مهاجرت» به کارگردانی محمد تهامی نژاد) به سفارش وزارت مسکن و شهرسازی وقت برای تجدیدنظر در قوانین مسکن و اجاره نشینی ساخته شد.

آبیاری کشاورزی میناب ۱۳۶۳ مستند

تهیه کننده: سیمای جمهوری اسلامی ایران، مرکز خلیج فارس، بندرعباس

فیلمنامه نویس و کارگردان: ابراهیم مختاری

فیلمبرداری: مهدی شکیبا

صدابردار: مهرداد سامانی

تدوین: میترا کاراگاه

مدت: ۳۴ دقیقه - ۱۶ میلیمتری - رنگی

رژیمشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
رتال جامع علوم انسانی

خلاصه طرح: نظام آبیاری کشاورزی میناب که از سد میناب سرچشمه می گیرد و توسط کانالها به دشت میناب می رسد و باغها و زمینهای زراعی میناب را آبیاری می کند، نشان داده شده است.

پناهمگاههای صیادی ۴-۱۳۶۳ مستند

تهیه کننده: سیمای جمهوری اسلامی ایران، مرکز خلیج فارس، بندرعباس

فیلمنامه نویس و کارگردان: ابراهیم مختاری

فیلمبردار: شاپور باوقار

صدابردار: مهرداد سامانی

تدوین: حسن حسندوست

مدت: ۳۰ دقیقه - ۱۶ میلیمتری - رنگی

خلاصه طرح: در این فیلم نقش پناهگاههای صیادی در حفظ لنج و قایق‌های صیادی نشان داده شده است و تأثیر پناهگاههای صیادی در رونق صیادی خطه جنوب به تصویر کشیده شده است.
مدت: ۳۰ دقیقه - ۱۶ میلیمتری - رنگی

یک سفر صیادی ۱۳۶۵ مستند

تهیه کننده: سیمای جمهوری اسلامی ایران، مرکز خلیج فارس، بندرعباس

نویسنده فیلمنامه و کارگردان: ابراهیم مختاری

فیلمبردار: محمود بهادری

صدابردار: عبدالرضا نادری

تدوین: مهوش فولادی

مدت: ۳۰ دقیقه - ۱۶ میلیمتری - رنگی

خلاصه طرح: ناخدا «آزمون» با هفت ملوان و یک لنج صیادی، در خارج از فصل صید، هنگامی که دریا از ماهی تهی است به صید می‌رود. در طول فیلم با لنج صیادی آزمون و ملوانهایش و نحوه صید سنتی مهجوری را که صیادان تقریباً یک فصل از سال را بدان نحو صیادی می‌کنند می‌بینیم. برنده جایزه ویژه هیأت داوران از نخستین جشنواره کار و کارگر تهران ۱۳۶۹ شد.

پوشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

سال جامع علوم انسانی

زعفران ۱۳۶۹ مستند

تهیه کننده: مؤسسه کیمیا هنر، به سفارش شرکت تعاونی زعفران کاران خراسان

تولید کننده: شرکت رسانه پویا

نویسنده فیلمنامه و کارگردان: ابراهیم مختاری

فیلمبردار: رضا جلالی

صدابردار: رضا آزادی

دستیار کارگردان و تدوین: محسن عبدالوهاب

مدت: ۴۰ دقیقه - ۱۶ میلیمتری - رنگی

خلاصه طرح: داستان کاشت و داشت و برداشت زعفران توسط یک زعفرانکار خراسانی است که باکم آبی آفت و خطر از دست رفتن گل‌های میرای زعفران دست و پنجه نرم می‌کند و سرانجام کلاله گل یا اصل زعفران را به دست می‌آورد.

- ۱- جایزه بهترین فیلم مستند از ششمین جشنواره هنری ادبی روستا تهران ۱۳۷۱
  - ۲- جایزه بهترین فیلم مستند از دومین جشنواره بین‌المللی فیلمهای کوتاه، همدان ۱۳۷۱
  - ۳- جایزه ویژه هیأت داوران در اولین جشنواره فیلمهای حفاظت محیط زیست، توکیو-ژاپن ۱۹۹۲
  - ۴- برنده جایزه ویژه هیأت داوران در هشتمین جشنواره فیلم سه قاره، فری بزرگ سوئیس ۱۹۹۴
  - ۵- جایزه بزرگ جشنواره طبیعت و محیط زیست ساچیل (Sacile) ایتالیا در ۱۹۹۴
- به همراه جایزه تقدی به مبلغ پانزده میلیون لیره که به کارگردان فیلم اهداء شد.

هیأت داوران جشنواره فوق در بیانیه خود خطاب به آقای مختاری کارگردان فیلم «زعفران» چنین نوشتند: جایزه بزرگ جشنواره طبیعت و محیط زیست ساچیل به فیلم مستند و اصیل «زعفران» که دارای ریتم روایی استادانه‌ای بوده و با توانایی بسیار به ثبت شاعرانه ماقع می‌پردازد اهدا می‌شود.

فیلم «زعفران» نشان‌دهنده کار پرزحمت جامعه زعفران‌کاران و تلاش آنان جهت بارور ساختن زمینی بی حاصل است. علاوه بر آن بار دیگر تعهد پرمفهوم و سرشار از احساس سینمای ایران را به همگان ثابت می‌کند.

در ضمن فیلم «زعفران» در جشنواره‌های زیر شرکت کرده است.

- ۱- ششمین جشنواره بین‌المللی فیلمهای کوتاه کلرمونت فرانسه، فرانسه سال ۱۹۹۳ در بخش چشم‌انداز فیلمهای کوتاه سینمای فرانسه
- ۲- جشنواره بین‌المللی فیلمهای مردم‌شناسی بصری و مستندسازی اجتماعی سینما Du. Reel، ۱۹۹۳، فرانسه.
- ۳- دوازدهمین جشنواره بین‌المللی فیلم محیط زیست و طبیعت رینا، (RIENA) فرانسه

کشتی‌سازی خلیج فارس ۷۱-۱۳۷۰ مستند

تهیه‌کننده: سیمای جمهوری اسلامی ایران، گروه اقتصادی، شبکه اول

نویسنده فیلمنامه و کارگردان: ابراهیم مختاری

فیلمبردار: سیامک نورافشار، تقی روسفید، بهمن زنوزی

صدابردار: صادقی
تدوین‌کننده: معصومه شاه‌نظری

خلاصه طرح: فیلم مستند توضیحی از صنعت کشتی‌سازی خلیج فارس که از ساخت اسکله آسیب‌دیده در جنگ آغاز می‌شود و ساخت کشتی و قایق را در کارخانه‌های کشتی‌سازی «خلیج فارس» نشان می‌دهد تا هنگامی که کشتی ساخته شده به آب می‌افتد و به دریا می‌رود
مدت: ۳۰ دقیقه - ۱۶ میلیمتری - رنگی

استاد بهاری (از سلسه فیلمهای قدمای موسیقی)
تهیه‌کننده: سیمای جمهوری اسلامی ایران (واحد موسیقی، شبکه اول)
نویسنده فیلمنامه و کارگردان: ابراهیم مختاری
فیلمبردار: رضا جلالی
صدابردار: رضا فرشید، داوود خبازان
تدوین: مهوش فولادی
مدت فیلم: ۴ قسمت ۳۰ دقیقه‌ای - ۱۶ میلیمتری - رنگی

خلاصه طرح: بخش یکم: استاد بهاری از تاریخ موسیقی دوره ناصری تا زمان پیش از خود سخن می‌گوید سپس سرگذشت خود را شرح می‌دهد.
بخش دوم: در مورد «پیش درآمد» و «کار و عمل» استاد توضیح می‌دهد و یکی از پیش‌درآمدهای خود را نیز اجرا می‌کند.
بخش سوم: در مورد ارتباط «نوازنده» و «خواننده» و تمرین و همکاری استاد و آقای «صدیق» خواننده سنتی
بخش چهارم: استاد، اجرای کمانچه و تواناییهای آن را شرح می‌دهد و اجرا می‌کند.

زیقت ۱۳۷۲ داستانی

نویسنده و کارگردان: ابراهیم مختاری، مدیر فیلمبرداری: همایون پایور. مدیر تولید: حسن آقا کریمی. مشاور کارگردان: محمدرضا مقدسیان. دستیار اول کارگردان و برنامه‌ریز: غلامرضا کریمی. دستیار دوم کارگردان: امیر سیدی، طراح صحنه و دکور: غلامرضا بابایی نامی. طراح لباس: طاهره آقا کریمی. فیلمبردار: بهنام منادی‌زاده. مدیر تدارکات: غلامرضا لیلازی. موسیقی متن: احمد پژمان. تدوین: شیرین وحیدی. صدابرداران صحنه: پرویز آبنار،

بهمن اردلان، فرخ فدایی، برگردان دیالوگها به گویش محلی: اصغر عبداللہی، پرویز آبنار. طراح گریم: مژده شمسایی. اجرای گریم: محمدرضا قومی، مژده شمسایی. عکاس: شاپور پورامین. منشی صحنه: فرانک نیری. دستیار فیلمبردار: فرهاد بشیرزاده. گروه فنی: جلیل شعبانی، علی چوپانکار، محمد خودکامه. بازیگران: عاطفه رضوی، مهدی فتحی، نیکو خردمند، شہین علیزاده، مہوش افشارپناه، حسن جوهرچی، آتش تقی پور، عباس موسوی، محمدتقی شریفی. لابراتوار: استودیو فیلمساز. صدا: استودیو کانون. مجری طرح: سازمان سینمایی وستا. مدیر پروژه: محسن عبدالوہاب. تهیه کننده: فرهنگسرای بہمن.

خلاصه طرح: زیست بھورز جوانی است کہ در خانہ بہداشت روستایی در جنوب کشور کار می کند. او در آستانہ ازدواج با جوانی بہ نام حامد است. پدر و مادر حامد علی رغم اصرار فراوان زینت با ادامہ کارش در خانہ بہداشت موافقت نمی کنند و زینت با ترک کردن کار، ازدواج می کند. پیامد بسته شدن خانہ بہداشت، حوادث ناگواری است کہ در آن روستا رخ می دهد. تا اینکہ یک شب زنی کہ یکی از فرزنداناش را پس از بسته شدن خانہ بہداشت از دست داده است و فرزند دیگرش در آستانہ مرگ قرار دارد، بہ دنبال زینت می رود و زینت را در موقعیتی حساس قرار می دهد ...

شرکت در جشنواره ها:

- ۱- چهل و ہفتمین جشنوارہ بین المللی فیلم کن، (بخش ہفتہ منتقدین) فرانسه ۱۹۹۴
- ۲- تکرار بخش ہفتہ منتقدین در مارسی و پاریس، فرانسه ۱۹۹۴
- ۳- دہمین جشنوارہ بین المللی فیلم ریودوژانیرو، برزیل ۱۹۹۴
- ۴- ہجدهمین جشنوارہ جهانی فیلم مونترال، (بخش سینمای امروز و فردا) کانادا ۱۹۹۴
- ۵- چہارمین جشنوارہ فیلمہایی از جنوب، اسلو، نروژ ۱۹۹۴
- ۶- ہشتمین جشنوارہ هنری ادبی روستا، شہریور ۱۳۷۴- ہیأت داوران جایزہ بہترین فیلم سینمایی جشنوارہ را بہ فیلم «زینت» اہدا نمود.

ابراہیم مختاری در چند فیلم و سریال نیز بہ عنوان دستیار کارگردان و برنامه ریز انجام وظیفہ می نموده است.

دستیار کارگردان و برنامه ریزی سریال تلویزیونی دلبران تنگستان، قسمت دہم.

دستیار کارگردان و برنامه ریزی سریال تلویزیونی سمک عیار، قسمت ہشتم.

ستیار کارگردان و برنامه ریزی فیلم سینمایی شطرنج و باد بہ کارگردانی محمدرضا اصلانی